

Seat No. : _____

TV-108

M.A. Sem.-III

May-2013

SOCIOLOGY (505 EA)

(Social Movement in India)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

(૨) તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧. સામાજિક ચળવળનો અર્થ વ્યાખ્યા આપી સમજાવો. સામાજિક ચળવળનાં લક્ષણો લખો. ૧૪

અથવા

સામાજિક આંદોલનના પ્રકારો લખો. સમાજમાં સત્તા સાથેની વહેંચણીના સાથે સામાજિક ચળવળના સંબંધો સ્પષ્ટ કરો.

૨. સામાજિક ચળવળમાં નેતાના સમૂહ સાથેના સંબંધો લખો. ૧૪

અથવા

સામાજિક ચળવળનાં નેતાના લક્ષણો દર્શાવો. સામાજિક ચળવળમાં નેતૃત્વની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો.

૩. સામાજિક ચળવળમાં વર્ગ અને જ્ઞાતિની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

“સામાજિક ચળવળમાં પ્રચાર-પ્રસારણના માધ્યમોની અગત્યતા” ચર્ચા કરો.

૪. “દલિત આંદોલન એ સુધારા ચળવળ નથી.” સમજાવો. ૧૪

અથવા

“પર્યાવરણીય આંદોલન એક સામાજિક ચળવળ છે.” વિગતે નોંધ લખો.

૫. નીચેના પ્રશ્નોના એક કે બે લીટીમાં જવાબ લખો :

૧૪

- (૧) ભારતીય સમાજશાસ્ત્રમાં સામાજિક ચળવળના અભ્યાસની અગત્યતાની ચર્ચા સૌપ્રથમ કોણે કરી ?
- (૨) “દલિત મુવમેન્ટ ઈન મહારાષ્ટ્ર” પુસ્તકના લેખકનું નામ આપો.
- (૩) “પીઝન્ટ મુવમેન્ટ ઈન ઈન્ડિયા” પુસ્તક કોણે લખ્યું છે ?
- (૪) “સમાજ કે જૂથમાં આવતા પરિવર્તનને આગળ ધપાવવા કે રોકવા સામૂહિક રીતે કરાતું વર્તન એટલે સામાજિક ચળવળ.” આ વ્યાખ્યા કોણે આપી ?
- (૫) “સંત ચોખામેલા”નું જીવનવૃત્તાંત કોણે લખ્યું છે ?
- (૬) સામાજિક ચળવળની માર્કવાદી વિચારધારાની ચર્ચા કરનાર ભારતીય સમાજશાસ્ત્રીનું નામ આપો.
- (૭) ઉત્તર ભારતમાં પર્યાવરણીય ચળવળના નેતાનું નામ લખો.

Seat No. : _____

TV-108

M.A. Sem.-III

May-2013

SOCIOLOGY (505 EA)

(Social Movement in India)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Attempt **all** questions.
(2) All questions having equal marks.

1. Explain the meaning of social movement with definition. Write characteristics of social movement. **14**

OR

Write types of social movement. Clarify the relation of social movement with the distribution of power in society.

2. Write relations of leaders with group in social movement. **14**

OR

State the characteristics of leaders of social movement. Discuss role of leader in social movement.

3. Discuss role of class and caste in social movement. **14**

OR

Discuss importance of Mass-media in social movement.

4. Explain, "Dalit movement is not reform movement". **14**

OR

Write note in detail, "Environment is a social movement".

5. Answer the following questions in **one or two** lines :

14

- (1) Who has started discussion of importance of studies of the social movement in Indian sociology ?
 - (2) Name the author, “Dalit movement in Maharashtra”.
 - (3) Who wrote, “Peasant movement in India” ?
 - (4) Who gave this definition of social movement, “Collective action with same continuity to promote or to resist a change in the society or group of which it is a part” ?
 - (5) Who wrote life history of “Sant Chokha Mela” ?
 - (6) Name the Indian Sociologist who has discuss social movement with Marxian Ideology.
 - (7) Write name of Environment Movement in Northern India.
-